

Dosarul nr. 3ra-162/24
2-21169234-01-3ra-14022024

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Dodon
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cociug Oleg împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative și obligarea stabilirii pensiei speciale, împotriva deciziei din 21 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 noiembrie 2021, avocatul Kovali Vladimir, acționând în interesele reclamantului Cociug Oleg, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând:

- anularea Deciziei CTAS Criuleni nr.32/2021/31021 din 14 octombrie 2021;
- anularea răspunsului CNAS nr.C-1933/21 din 01 noiembrie 2021;
- obligarea CNAS să-i stabilească pensie, începând cu 02 octombrie 2021, în cuantum de 50% din solda lunară luându-se în considerare Certificatul eliberat de către IP Criuleni nr.34/31- 9953 din 01 octombrie 2021.

În motivarea acțiunii, a indicat că reclamantul Cociug Oleg a activat în organele afacerilor interne până la 01 octombrie 2021, apoi, obținând calitatea de pensionar MAI cu calculul vechimii în muncă de 25 ani 06 luni în temeiul ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 și Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994, a demisionat în legătură cu plecarea la pensie după vechimea în muncă.

Cu actele menționate s-a adresat la CTAS Criuleni, iar prin Decizia CTAS Criuleni din 14 octombrie 2021 cu nr.32/2021/31021 i s-a refuzat în stabilirea pensiei.

Ulterior a formulat cerere prealabilă la CNAS și pe 01 noiembrie 2021 i s-a respins cererea prealabilă.

Considera Decizia CTAS Criuleni din 14 octombrie 2021 și răspunsul CNAS cu nr.C1933/21 din 01 noiembrie 2021, neîntemeiate și nefondate, pasibile de a fi declarate ilegale și anulate.

Prin hotărârea din 30 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani, s-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Criuleni) nr.32/2021/31021 din 14 octombrie 2021 și actul administrativ emis în procedura prealabilă nr. C1933/21 din 01 noiembrie 2021.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească reclamantului Oleg Cociug pensia pentru vechime în serviciu în mărime de 50% din solda lunară în baza certificatului nr.34/31-9953 din 01 octombrie 2021 eliberat de Inspectoratul de poliție Criuleni, începând cu data de 02 octombrie 2021.

La 17 februarie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu apel hotărârea din 30 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 21 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 30 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău sediul Râșcani.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că sunt corecte concluziile primei instanțe referitor la ilegalitatea deciziei de respingere a cererii privind stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23.06.1993.

În context, a reținut că prima instanță just a stabilit că reclamantul Oleg Cociug face parte din categoria de colaboratori care efectua serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), considerent din care, acesta are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, pentru perioada de la 18 mai 2017 până la 01 octombrie 2021, în funcție de ofițer al Serviciului escortă în cadrul IP Criuleni, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și Ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, respectiv Inspectoratul de Poliție Criuleni al IGP al MAI corect a efectuat calcularea vechimii în muncă cu avantaje a reclamantului conform Certificatului nr.34/31-9953 din 01 octombrie 2021.

Instanța de apel a menționat că, calcularea vechimii în muncă în vederea stabilirii pensiei în condițiile Legii nr.1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și a Hotărârii Guvernului nr.78 din 12 februarie 1994 inclusiv, luarea în calcul a anumitor perioade cu avantaje, urmează a fi efectuată după eliberare din serviciu, în cazul întrunirii condițiilor necesare, elementul principal fiind vechimea în serviciu necesară obținerii dreptului de a beneficia de pensie, la solicitarea titularului acestui drept.

Totodată, a reiterat că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume, instituția în care persoana exercită serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 decembrie 1994 cu privire la modul de calculare a

vechimmii în muncă, stabilire și dată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, și să exercite serviciul nemijlocit în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, condiții care sunt întrunite de reclamant.

Prin urmare, a conchis că Serviciul Escortă al Secției Management operațional a IP Criuleni, în care a activat reclamantul, cade sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 aprilie 1994, considerent din care reclamantul are dreptul la calcularea vechimmii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

La 05 februarie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei decizi noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului, a invocat că soluția instanței de apel este eronată. Totodată consideră că aprecierea probelor date de instanțele de fond și de apel au fost defectuoase și arbitrare, fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile, cât și cu dreptul la un proces echitabil.

În context, a susținut că potrivit prevederilor art.16 alin.(1) și (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.

Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și publice autonome sânt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contravine prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sânt emise sau aprobate.

Astfel, a menționat că prevederile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Prin urmare, consideră că Ordinul nr.96 din 20 martie 2018 emis de MAI în conformitate cu prevederile pct.7 lit. g) și pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimmii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar”, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, Hotărârea Guvernului nr.78/1994 nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din

20.03.2018 (perioada de activitate în cadrul serviciului de detenție și escortare al IP Criuleni IGP MAI).

În art.11, pct.2 a Legii nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, sunt enumerate instituțiile penitenciare din Republica Moldova, și anume: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenție pentru minori și tineri; e) penitenciarele pentru femei; f) casele de arest; g) spitalele penitenciare.

A menționat că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI.

Din prevederile legale citate, se poate deduce că activitatea intimatului din perioada de referință (18.05.2017-01.10.2021) care a fost calculată cu înlesniri, nu poate fi raportată la prevederile pct.8 a Hotărârii Guvernului nr.78/1994.

A accentuat că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI, totodată faptul că intimatul pe perioada solicitată ar fi confirmat două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, a activat în cadrul serviciului de detenție și escortare al IP Criuleni IGP MAI și nu în instituțiile prevăzute de art.8 pct. d) al Hotărârii Guvernului nr.78/1994.

Respectiv a invocat că temei de anulare a refuzului în stabilirea pensiei emis de CTAS Criuleni nr. 32/2021/31021 din 14.10.2021, nu este.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, copia deciziei motivate a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale, în mod electronic, la 18 ianuarie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 05 februarie 2024, în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1), (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevalid al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc